

3. Tryghedsdiplomati

En mere sikker verden, der skaber tryghed for danskerne

Tryghed og sikkerhed for Danmark og hele rigsfællesskabet handler om at beskytte os mod de strømninger, der truer vores værdier, frihed og sammenhængskraft.

Danmarks tryghed starter med stærke alliancer. Dem skal vi pleje og styrke – også ved at løfte vores del af ansvaret i verdens brændpunkter, hvor vi har mest på spil. Side om side med vores allierede.

Vi vil fremme fredelig udvikling i Arktis, der i stigende grad udgør en geopolitisk kamplads. Det starter med konkrete skridt mod et endnu tættere udenrigs- og sikkerhedspolitisk samarbejde i rigsfællesskabet, hvor der sættes handling bag fortidens skåltaler. Og så vil vi søge et endnu tættere samarbejde med vores nærmeste allierede i Arktis og bakke op om NATO's øgede opmærksomhed på regionen.

Vi skal sætte ind mod ustabilitet og formørket militant islamisme ved at slå hårdt ned på terrorgrupper, forebygge konflikter og arbejde for at fremme en bæredygtig og demokratisk udvikling i vores sydlige nærområder. For Danmark og Europa står over for et bælte af ustabilitet mod syd. Ser vi mod øst står Afghanistan i en meget alvorlig humanitær og økonomisk krise efter Talibans magtovertagelse. Situationen risikerer at forværre den regionale usikkerhed og medføre øget risiko for konflikter. Ser vi til Sahel mod syd er en hel region i fare for at knække midt over, som følge af krise og konflikt.

Vi vil igen stemple Danmark ind i kampen for nedrustning og øget våbenkontrol. Et område der har været nedprioriteret under tidligere regeringer, alt imens de militære spændinger og risikoen for våbenkapløb kun er blevet større. Her skal Danmark ikke stå på sidelinjen. Vi skal fremme tidssvarende internationale aftaler, der sænker risikoen for militær eskalation mellem lande i en verden med stadig flere våben. Og byde ind med diplomatiske løsninger for at afværge nye våbenkapløb – både på Europas dørtrin, men også i en region som Indo-Pacific, hvor der i stigende grad er sikkerhedspolitiske spændinger.

Vi skal gå sammen med EU, NATO og allierede om robuste svar på nye trusler. Forsvare vores demokratiske institutioner, kritiske infrastruktur og virksomheder mod cyberkriminalitet- og angreb, desinformation og fjendtlig indblanding.

Sidst, men ikke mindst, skal vi anlægge et sikkerhedspolitisk syn på vores bredere forsyningsikkerhed. Vi oplever en stigende geostrategisk konkurrence og et markant pres på internationale forsyningskæder. Det gælder vacciner, som modsvar på COVID-19, men i høj grad også energi og råstoffer. Derfor skal Danmark og EU – gerne i samarbejde med USA og andre partnere – styrke den danske og europæiske forsyningsikkerhed. For ellers risikerer vi at tabe terræn.

Bekæmpelse af ustabilitet og militant islamisme

Militære operationer

Fredelig udvikling i Arktis

Et stærkt og ligeværdigt samarbejde i rigsfællesskabet

Kontante svar på cybertrusler og -angreb

Danmark i kernen af NATO

Nedrustning

Vi forsvare den europæiske sikkerhedsorden, som vi har opbygget efter Murens fald

Kort fortalt: Centrale trusler mod vores tryghed og Danmarks svar

Stabilisering og bekæmpelse af militant islamisme i Syrien og Irak

Danmark har siden 2014 ydet markante militære og civile bidrag til den internationale koalitions bekæmpelse af ISIL og stabiliseringen af Irak og Syrien. Og siden december 2020 har Danmark ledet NATO's mission i Irak (NMI). Danmark har dermed en helt central rolle i forhold til at styrke de irakiske sikkerhedsstyrkers evne til selv at varetage Iraks sikkerhed. Den militære indsats står ikke alene, men indgår i en bredere ramme af politiske og civile tiltag i regionen. For vi skal forhindre, at ISIL igen får ideologisk og geografisk fodfæste og samtidig arbejde for at forhindre irregulær migration. Danmark har derfor i forbindelse med NMI-lederskabet genåbnet den danske ambassade i Irak – med udstationerede medarbejdere fra både Udenrigs- og Forsvarsministeriet. Derudover bidrager det regionale freds- og stabiliseringsprogram for Syrien og Irak positivt til at stabilisere områder, som tidligere har været under ISIL's kontrol gennem bl.a. minerydningsindsatser.

14

Igangværende og forventede danske militære bidrag til missioner og operationer i NATO/FN/koalitionsregi eller under national ramme pr. 27. januar 2022

Dertil har Forsvaret nationale og regionale indsættelser i hele Arktis og Nordatlanten og i Østersøen. Vi tilpasser løbende vores engagement, så vi er til stede der, hvor vi kan gøre en direkte forskel for kongerigets og vores allieredes sikkerhed og tryghed.

Lavspænding i Arktis

En helt afgørende del af Kongerigets Arktis indsats er målsætningen om Arktis som lavspændingsområde. Det er både et mål i sig selv og en forudsætning for en bæredygtig økonomisk og social udvikling til gavn for befolkningerne i Arktis. Det løbende internationale samarbejde i og om Arktis, herunder i Arktisk Råd, understøtter målsætningen. Regeringen arbejder endvidere helt konkret for at forebygge militær eskalation og forhindre et våbenkapløb i Arktis. Det sker blandt andet gennem initiativer i samarbejde med de øvrige arktiske aktører, der sigter mod at skabe øget gennemsigtighed og reducere risikoen for misforståelser.

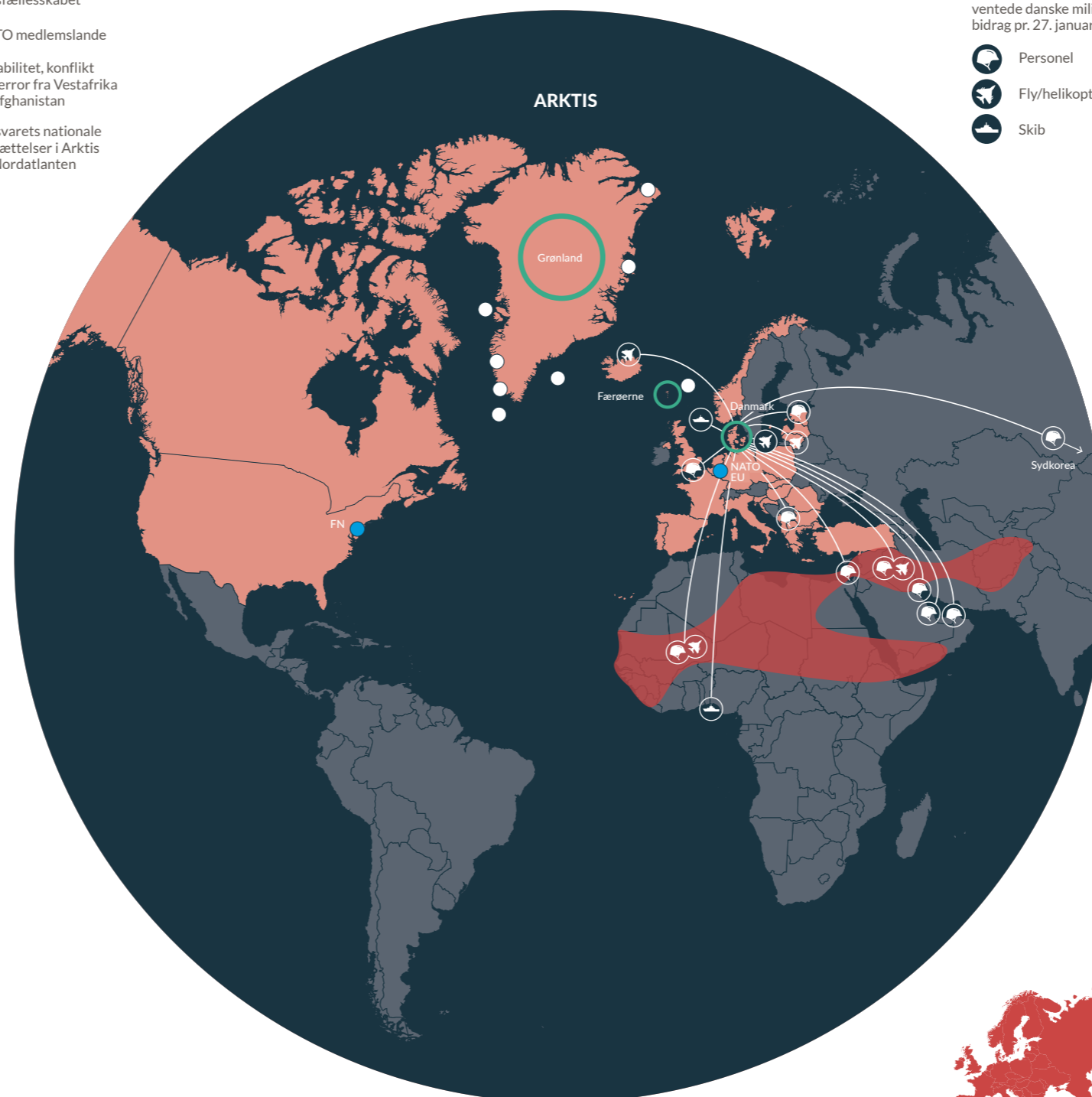
Styrket samarbejde i rigsfællesskabet

Vi styrker samarbejdet i rigsfællesskabet om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Arbejdet med tættere inddragelse og stærkere samarbejde er i fuld gang og vil fortsætte. Konkret handler det om en bred vifte af tiltag som det daglige arbejde i det internationale samarbejde om Arktis i fx Arktisk Råd og om fælles deltagelse i ministermøder med kongerigets arktiske partnere som fx USA.

1,5

mia. kr. har regeringen besluttet at anvende til Arktis-kapacitetspakken

- Rigsfællesskabet
- NATO medlemslande
- Ustabilitet, konflikt og terror fra Vestafrika til Afghanistan
- Forsvarets nationale indsættelser i Arktis og Nordatlanten

Vi forsvare den europæiske sikkerhedsorden, som vi har opbygget efter Murens fald

Ruslands ulovlige annektering af Krim i 2014 og fortsatte forsøg på at destabilisere Ukraine med både hybride trusler og militær opbygning udgør en alvorlig trussel. Og størstedelen af de russiske krav om sikkerhedsgarantier fra USA og NATO er uforenelige med de fundamentale principper for den europæiske sikkerhedsorden, som Rusland selv var med til at etablere efter Murens fald. Danmark står side om side med allierede i NATO og med EU i forsvaret for, at alle lande i Europa har ret til frit at vælge sine alliancepartnere. Og vi står fast på grundprincipperne for europæisk sikkerhed. Samtidig står vi klar til at forfølge mulige diplomatiske spor i NATO og OSCE for at deeskalere situationen og finde løsninger. Men vi accepterer ikke militær magtanvendelse eller trusler. Hverken i Ukraine, Georgien, Belarus eller andre lande i vores nærområde.

Danmark i kernen af NATO

NATO og et stærkt transatlantisk bånd er garanten for Danmarks sikkerhed og danskernes tryghed, og vi skal bidrage med vores del til alliances afskrækkelse og kollektive forsvar. Også i Europa.

Derfor yder Danmark et substantielt bidrag til sikkerheden i vores nærområde i Østersøregionen samt i Nordatlanten og Arktis.

Derfor bidrager Danmark pr. 21. december 2021 til 7 af NATO's internationale indsatser.

Derfor har Danmark overtaget lederskabet af NATO's mission i Irak (NMI) og vil bidrage substantielt til NMI efter, at vi har overgivet lederskabet. Samtidig bidrager vi solidt til NATO's trænings- og kapacitetsopbygning i partnerlande som Ukraine, Georgien og Irak – fordi forebyggelse er bedre end intervention.

Derfor bidrager Danmark til NATO's afskrækkelses- og genbetræffelsestiltag i Østersøen og Baltikum, bl.a. i form af substantielle bidrag til NATO's fremskudte tilstedeværelse i Baltikum.

Cybertrusler og -angreb skal mødes med kontante svar

Som et af verdens mest digitaliserede lande er Danmark særligt udsat. Derfor deltager Danmark aktivt i det internationale samarbejde om at afskrække og øge omkostningerne for statslige og ikke-statslige aktørers cyberangreb mod Danmark, vores allierede og nære samarbejdspartnere.

Vi arbejder i EU for styrkelse af den interne modstandskraft og øget fokus på EU's cyberdiplomati. Der er blandt andet udarbejdet en "cyberdiplomati værktøjskasse" for fælles svar på cyberangreb, der spænder fra dialog til mulige sanktioner. Der er vedtaget sanktioner imod statslige aktører fra Rusland, Kina og Nordkorea, og der arbejdes aktivt på at udvide brugen af cyber-sanktionsregimet.

Vi samarbejder med ligesindede lande om offentlige fælles erklæringer, der udstiller ansvarlige aktører bag cyberangreb.

Det er vigtigt, at vi i stigende grad oplyser om cybertruslen. Derfor er Danmark varm fortalere for flere offentlige udmeldinger i både EU og NATO. Alene i 2021 er det lykkedes at samle EU og NATO om offentligt påtale for SolarWinds- og Microsoft Exchange Servers-angrebene og senest i forbindelse med Ghostwriter-kampagnen, der blandt andet sigtede mod disruption af det tyske forbundsvalg.

Vi støtter bestræbelserne for at fremme international lov og normdannelse i cyberspace. Danmark arbejder aktivt for at fremme bestræbelser i FN-regi på at etablere og implementere internationale normer for ansvarlig statsadfærd i cyberspace samt aktivt modvirke autoritære staters forsøg på at etablere normer og regler, der strider imod Danmarks værdier og interesser.

Stærke alliancer

Regeringen vil ruste Danmark til at håndtere det stadigt mere komplekse trusselsbillede ved at investere i de alliancer og internationale organisationer, der understøtter vores sikkerhed. For det er NATO og det stærke transatlantiske bånd, der er garanten for vores sikkerhed.

➤ Vi vil fastholde Danmark i kernen af NATO og styrke det transatlantiske bånd

Vi vil arbejde for et styrket NATO, der tilpasser sig til de væsentlige militære og teknologiske forandringer i det sikkerhedspolitiske landskab. For i en tid, hvor verden er præget af stigende geopolitisk konkurrence, nye trusler, uforudsigelighed og et fortsat mere aggressivt Rusland, er NATO kun endnu vigtigere for Danmarks sikkerhed. Derfor står vi side om side med vores NATO-allierede i kampen mod militant islamisme og terror i Mellemøsten. Vi deltager i NATO's afskrækkelse i vores nærområde i øst og er blandt de første til at tilbyde efterspurgt cybereffekter til alliancen. Størstedelen af de danske internationale militære bidrag indgår i NATO's operationer. Vi vil arbejde for, at NATO i højere grad forholder sig til globale udfordringer. Det gælder også Kinas militære modernisering og mere offensive adfærd, som bidrager til et mere komplekst sikkerhedsbillede.

Forsvaret skal være gearet til fremtidens udfordringer og have de rette kapaciteter til også fremover at fastholde Danmark i kernen af NATO. For Europa skal løfte en større del af sit sikkerhedspolitiske ansvar, og her tager Danmark sin tørn. Det må ikke blive et spørgsmål om enten-eller mellem NATO og Europa eller mellem NATO og EU. Europa skal tage et større ansvar for vores egen skyld. Men også for at fastholde amerikansk engagement i europæisk sikkerhed. Derfor skal vi også styrke NATO-EU samarbejdet. Og derfor vil det kommende forsvarsforlig have Wales-målsætningerne som forudsætning. Det fordrer omtanke og strategiske valg. Med den sikkerhedspolitiske analysegruppe, som regeringen har nedsat, sikres en grundig analyse af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation og dens konsekvenser for Danmark og Forsvaret.

➤ Vi vil styrke vores sikkerhedspolitiske bånd og bidrage til internationale operationer

Vi vil fortsat træde til med bidrag til internationale operationer gennem NATO, FN eller landekoalitioner, når vores tryghed er på spil. Vi vil styrke vores tætte forsvarssamarbejde med USA – både i Danmark og i vores nærområde. Og udbygge det styrkede dansk-franske sikkerhedspolitiske samarbejde. Danmark står sammen bl.a. med Frankrig i Hormuz og i Sahel om at skabe sikkerhed og stabilitet. Endelig skal vi videreudvikle det nordiske og baltiske forsvarssamarbejde og samarbejdet med andre ligesindede, herunder ikke mindst Tyskland. Og Storbritannien er fortsat en af Danmarks tætteste forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejdspartnere. Vi skal sikre et fortsat stærkt udenrigs- og sikkerhedspolitisk partnerskab mellem Storbritannien og EU efter Brexit.

➤ Vi vil sikre Danmarks tryghed ved at øge stabilitet og forebygge konflikter

Vi vil støtte konfliktforebyggelse og freds- og statsopbygning i skrøbelige og konfliktramte lande, især i Afrika. Det gør vi ved at stille op til FN's Fredsopbygningskommission i 2023-24 og FN's Sikkerhedsråd 2025-26 – fordi det er vigtigt for trygheden i Danmark, at FN bliver bedre til at forebygge konflikter og imødegå nye trusler. Vi arbejder i krydsfeltet mellem sikkerhed og udvikling for at forebygge overgreb mod lokalbefolkninger, irregulære migrationsstrømme og ekstremisme samt at sikre kvinders rettigheder, da de er særligt udsatte i konfliktsituationer.

➤ Vi vil opretholde og udvikle nationale forsvarsindustrielle kompetencer på strategisk udvalgte områder

Med regeringens strategi for dansk forsvarsindustri sikres de bedste rammer for, at dansk forsvarsindustri bidrager til varetagelsen af Danmarks sikkerhedsinteresser. Det er nødvendigt på baggrund af det skærpede trusselsbillede, og det vil styrke relationen til vores allierede og samtidig understøtte dansk eksport,

når det er muligt. Vi vil fortsat sikre, at våben og andet militært udstyr ikke falder i de forkerte hænder. Innovation i den private sektor bliver i stigende grad toneangivende for udviklingen af forsvarsmateriel – ikke mindst inden for nye teknologier, der vil forme fremtidens magtbalancer. Her skal vi sammen med vores allierede være på forkant. Og vi skal sikre danske virksomheders og forskningsinstitutioners adgang til Den Europæiske Forsvarsfond.

Fredelig og bæredygtig udvikling i Arktis og Nordatlanten

Regeringen vil, sammen med Grønland og Færøerne og med USA som vores vigtigste sikkerhedspolitiske allierede, arbejde for stabilitet og fredelig, bæredygtig udvikling i Arktis og Nordatlanten til gavn for alle i regionen. For stigende spændinger i Arktis udgør en trussel mod hele rigsfællesskabet og den globale sikkerhed.

➤ Vi vil styrke samarbejdet i rigsfællesskabet

Vi vil fortsætte med at styrke samarbejdet med Færøerne og Grønland om udenrigs- og sikkerhedspolitikken – til gavn for kongeriget som udenrigspolitisk aktør og for hele rigsfællesskabet. Som et konkret eksempel herpå er der oprettet et stående kontaktudvalg på ministerniveau, som skal sikre en tættere dialog om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske spørgsmål. Med særlig vægt på de spørgsmål der har betydning for Færøerne og Grønland. Vi ønsker et stadigt tættere samarbejde og fællesskab mellem de tre rigsdeler. Et samarbejde baseret på ligeværd, respekt, tillid og gensidig inddragelse.

➤ Vi vil arbejde for fred og stabilitet i Arktis

Vi vil stå fast på, at alle arktiske stater overholder deres forpligtelser og løser uoverensstemmelser gennem samarbejde, med udgangspunkt i Ilulissatklæringen. Med tiltagende russisk og militær tilstedeværelse og opbygning, og et Kina der betegner sig selv som "nærarktisk-stat", stiger risikoen for militær og politisk eskalation i og omkring Arktis. Vi vil understøtte den fredelige udvikling og øge tilliden i Arktis gennem bl.a. samarbejdet i Arktisk Råd og håndteringen af tvister om grænsedragning inden for rammerne af FN's Havretskonvention. I samme ånd skal Danmark arbejde for at forebygge militær eskalation og forhindre et våbenkapløb i Arktis. For med den øgede militære aktivitet øges risikoen for fejlkalkulationer og utilsigtet eskalation også. Derfor vil vi også arbejde for konkrete initiativer, der skaber øget gennemsigtighed og reducerer risikoen for misforståelser.

Men vi skal ikke være naive. Vi skal være klar til at håndhæve vores suverænitet og interesser i hele rigsfællesskabet. Og sikre at vi kan løse både civile og militære opgaver i regionen. Det gør vi bl.a. gennem Arktis-kapacitetspakken, der skal styrke Forsvarets tilstedeværelse og overvågning i Arktis og Nordatlanten.

➤ Vi vil bakke op om NATO's rolle i Arktis og Nordatlanten

Vi støtter op om NATO's øgede opmærksomhed på regionen. Det gælder fx NATO's indsats i Nordatlanten for at beskytte de vigtige forsyningslinjer mellem Nordamerika og Europa. Det er en naturlig konsekvens af de stigende geopolitiske udfordringer i regionen, drevet ikke mindst af Rusland. For NATO's artikel 5 er fundamentet for hele kongerigetets sikkerhed. Øget overvågning og andre tiltag i NATO skal skræddersys til sikkerhedssituationen, så målsætningen om lavspænding bevares, og der tages hensyn til behovet for et bredt samarbejde i regionen. De arktiske NATO-allierede har en særlig rolle, viden og ansvar for udviklingen i regionen.

Stabilitet og sikkerhed i Europas nærområder

Regeringen vil fortsætte Danmarks militære og civile engagement i Mellemøsten, Golfen og Sahel. For at undgå at terrorgrupper kan slå rod og skabe yderligere destabilisering, for at løse de konflikter der lammer regionen, og for at migrationspresset mod Europa ikke øges. Og regeringen vil styrke samarbejdet med allierede og partnere om at håndtere truslen mod øst.

➤ Vi vil styrke vores stabiliseringsindsatser og diplomatiske engagement i Mellemøsten, Golfen og Sahel

Med vores lederskab af NATO's mission i Irak, vores bidrag til at sikre retten til fri sejlads i Hormuz og Guineabugten og vores langvarige engagement i Sahel yder Danmark allerede en markant indsats for stabilitet i brændpunkter tæt på Europa. Samtidig tager vi en ledende rolle i den civile del af den europæiske overvågningsmission i Hormuz for at understøtte regional dialog som grundlag for en varig deeskalering. For uden en robust civil indsats løber ethvert militært fremskridt ud i sandet. Derfor har vi også åbnet en ambassade i Irak. Og vi vil bruge hele den udenrigs- og sikkerhedspolitiske værktøjskasse for at skabe langsigtet bæredygtig stabilisering.

➤ Vi vil forsvare vores værdier og interesser i det østlige nærområde

Rusland fortsætter sin selvhævdende adfærd, både over for Danmark, vores naboer og i vores nærområde. Det er en sikkerhedspolitisk udfordring på Danmarks, NATO's og EU's dørrtrin. Russiske krænkelser af demokratiske værdier og menneskerettigheder, alvorlige og systematiske cyberangreb mod myndigheder og virksomheder, desinformation og påvirkningskampagner. Giftangreb, manglende overholdelse af internationale våbenkontrollaftaler, frosne konflikter samt den ulovlige annektering af Krim, fortsatte militære intimidering og aggression i det østlige Ukraine. Vi vil ikke acceptere, at Rusland i stigende grad ser stort på de fælles internationale spilleregler. Eller at Belarus under Lukasjenko-regimet begår grove krænkelser mod civile, tvinger fly til at tvangslande samt forsøger at lægge pres på EU gennem en helt uacceptabel instrumentalisering af migration. Begge landes manglende respekt for de internationale spilleregler er med til at destabilisere og skabe en mere usikker verden. Vi vil stå fast på klare og kontante svar med vores allierede og partnere.

Krisen i Afghanistan Konsekvenserne af den dramatiske og tragiske udvikling i Afghanistan siden august 2021 udgør en del af den virkelighed, som det internationale samfund og som Danmark skal forholde sig til. Danmark, NATO, EU og FN skal lære af 20 års komplekst militært og civilt engagement. Også af de smertelige og dyrkede erfaringer. Derfor gennemføres en myndighedsevaluering af Danmarks evakueringsindsats i forbindelse med Talibans magtovertagelse, der forventes offentliggjort i første kvartal 2022, og en uvildig historisk udredning af Danmarks civile og militære indsats i Afghanistan i perioden 2001-2021 (forventes offentliggjort inden udgangen af 2023).

På kort sigt står vi med et Afghanistan styret af Taliban, hvor risikoen for humanitært, økonomisk og sikkerhedsmæssigt sammenbrud er betydelig. Det kan få konsekvenser i og uden for regionen. Også for Europa og i Danmark. På længere sigt skal vi sammen med vores partnere og allierede bruge hele vores værktøjskasse til at håndtere de fremadrettede udfordringer i Afghanistan og regionen, ikke mindst vedrørende humanitær bistand, sikkerhed og migration.

Danmark sætter ind for at bevare og udvikle det internationale nedrustnings- og våbenkontrollsystem

Vi skal understøtte og styrke den globale regelbaserede orden, undgå våbenkapløb og ultimativt forebygge krig. Det er af afgørende betydning for vores og hele Europas sikkerhed. Danmark har derfor engageret sig med ligesindede lande for at:

- Styrke og opretholde den eksisterende arkitektur, der har givet sikkerhed
- Tilpasse og bygge nyt til at håndtere nye teknologier og nye aktører

Overblik over centrale nedrustnings- og våbenkontrollaftaler

Den europæiske arena

● INF-traktaten

Ophørt

Aftale mellem USA og Rusland om afskaffelse af en hel kategori af landbaserede kort- og mellemdistansecmissiler.

● CFE-traktaten

Fungerer ikke efter hensigten

Juridisk bindende aftale med lofter for landenes konventionelle våben samt pligt til notificering og åbenhed i forhold til verifikation af beholdninger.

● Wien-dokumentet

Behov for modernisering

Politisk bindende aftale i regi af OSCE med tillidskabende tiltag, fx informationsdeling om og kontrol med de væbnede styrker og militære aktiviteter bl.a. ved krav om forudgående oplysninger om øvelser og mulighed for inspektioner.

● Open Skies-traktaten

Fungerer ikke efter hensigten

Juridisk bindende aftale der skal skabe tillid, åbenhed og forudsigelighed gennem ubevæbnede flyvninger, der kan overvåge militære aktiviteter og udstyr og installationer af militær betydning.

Den globale arena

● NPT-traktaten

Under pres

Den grundlæggende traktat på det nukleare område, der skal forhindre spredning af nukleare våben og teknologi til fremstilling samt fremme nuklear nedrustning.

● CWC-traktaten

Under pres

Juridisk bindende traktat der forbyder kemiske våben, herunder udvikling, oplagring og brug af kemiske våben.

● New START-aftalen

Forlænget 5 år

Aftale der regulerer Ruslands og USA's interkontinentale atommissiler og affyringsplatforme.

● JCPoA

Under pres

Aftale der skal sikre, at Iran ikke udvikler atomvåben.

● CTBT-traktaten

Ikke trådt i kraft

FN-traktat om forbud mod atomprøvesprængninger.

● DPRK-atomvåben

Fortsat ingen verificeret denuklearisering

Nordkorea anslås at have mellem 30 og 40 atomvåben. I 2003 trak Nordkorea sig ud af NPT-traktaten. Siden 2006 er vedtaget en række FN-resolutioner rettet mod landets atomprogram. I 2018 signalerede Nordkorea interesse for at forhandle, men der er fortsat ingen konkrete aftaler med landet om nedrustning.

Global nedrustning og våbenkontrol

Regeringen vil engagere Danmark i kampen for at bevare, tilpasse og udvikle det internationale våbenkontrol- og nedrustningssystem. For presset på det internationale samarbejde og ikke mindst Ruslands mere selvhævdende adfærd underminerer den europæiske sikkerhedsarkitektur, som Danmarks sikkerhed også bygger på.

➤ Vi vil undgå våbenkapløb og forhindre spredning af atomvåben

Vi vil styrke Danmarks engagement i den internationale diplomatiske indsats. Som et lille land kan vi ikke svinge taktstokken. Men en målrettet national indsats i forhold til ikke-spredning og våbenkontrol kan yde et vigtigt bidrag. Vi skal bruge de internationale forpligtende fællesskaber – ikke mindst OSCE og IAEA – som platform for at fastholde og udvikle fælles spilleregler. I tæt samarbejde med vores allierede vil vi tage initiativer, der kan bidrage til at fastholde og udbygge det internationale engagement for en fredelig udvikling, ligesom vi vil arbejde aktivt for at fastholde Iran-atomaftalen. For udvikling af atomvåben i Iran er en direkte trussel mod vores sikkerhed og er benzin på den allerede sprængfarlige situation i Mellemøsten.

Vi vil samtidig intensivere vores indsats for at løfte vores del af ansvaret for, at våben, produkter og teknologier, der kan bruges til ondsindede formål, ikke falder i de forkerte hænder.

Nye trusler, som Danmark står over for⁽⁵⁾

Økonomisk samarbejde og teknologioverførelse: Fremmede staters økonomiske aftaler og investeringer i udlandet afspejler ofte en sammenblanding af økonomiske, diplomatiske og strategiske initiativer, der understøtter den fremmede stats udenrigspolitik og giver dens virksomheder muligheder for at afsætte varer og for at tilegne sig viden og teknologi gennem investeringer.

Cyberspionage: Fremmede magter bruger deres cyberkapacitet til at spionere mod andre lande, herunder Danmark. Viden og intellektuel ejendom stjålet gennem cyberspionage kan blive misbrugt til at modarbejde vestlige interesser eller skade danske virksomheder.

Cyberangreb: Kriminelle hackere, der nogle gange arbejder for fremmede stater, udsætter dagligt danske myndigheder og virksomheder for cyberangreb. Angrebene bliver brugt til forskellige former for berigelses-kriminalitet såsom bedrageri, tyveri og afpresning. Destruktive cyberangreb mod kritisk infrastruktur kan også være en risiko. Destruktive cyberangreb er hovedsageligt blevet brugt i Ukraine, Mellemøsten og andre konfliktområder, men angrebene kan også ramme danske organisationer, som NotPetya-angrebet i 2017 viste.

Påvirkningskampagner: Fremmede magter forsøger i stadigt højere grad at udnytte cyberdomænet til at påvirke holdninger og adfærd, sprede desinformation og konspirationsteorier i vestlige demokratier, herunder Danmark. Dette udgør en stigende trussel imod Danmarks offentlige og frie debat.

Hybride angreb: Fremmede stater kan bruge en blanding af diplomatiske midler såvel som sofistikerede og hurtige informations- og cyberooperationer, skjulte og lejlighedsvist åbenlyse militære- og efterretningsmæssige aktioner samt økonomisk pres på koordineret vis, og som er rettet mod demokratiske stater og institutioners sårbarheder uden at overskride tærsklen for formel krigsførelse.

Svar på nye trusler

Regeringen vil arbejde for, at Danmark, EU og NATO kan håndtere de trusler, der følger af den teknologiske udvikling, udenlandske investeringer og brug af hybride taktikker som cyberooperationer, påvirkningskampagner og desinformation. For vi skal – sammen med vores partnere på begge sider af Atlanten – ruste os til en ny sikkerhedspolitisk frontlinje, der er drevet af en stigende global teknologikonkurrence, og hvor demokratiske institutioner kan komme under pres.

➤ Vi vil styrke kontrollen med udenlandske investeringer og leverandører

Med ny lovgivning om screening af visse udenlandske investeringer styrker vi – som vores europæiske og transatlantiske partnere – kontrollen med udenlandske økonomiske aktiviteter i Danmark, der kan være en trussel mod national sikkerhed og offentlig orden, fx i forhold til kritisk teknologi og infrastruktur. Og vi indgår i det europæiske samarbejde om screening af udenlandske direkte investeringer for at imødegå sårbarheder og afhængigheder inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Samtidig bidrager lovgivning om telesikkerhed til at sikre pålidelige leverandører til vores kritiske teleinfrastruktur i forbindelse med udrulning af 5G. Tiltagene styrker vores tryghed og vil samtidig fastholde et forudsigeligt og transparent investeringsklima.

➤ Vi vil styrke indsatsen mod fremmede magters spionage mod Danmark

Vi vil styrke Danmarks kapacitet til at imødegå fremmede staters ulovlige aktiviteter og sikre håndfast handling, når det afdækkes. Der er fortsat en trussel mod Danmark og rigsfællesskabet fra ulovlig efterretningsvirksomhed såsom skjult påvirkning og spionage mod myndigheder, virksomheder og institutioner (fx forskningsinstitutioner) eller forfølgelse af diasporaer, som nyder beskyttelse på dansk jord. Det kan og vil vi ikke acceptere. Danmark vil i tæt og gensidig dialog og samarbejde med Grønland og Færøerne arbejde for at imødegå fremmede staters ulovlige efterretningsvirksomhed i hele rigsfællesskabet.

EU – et stærkt økonomisk og politisk fællesskab

Vi skal bringe EU's økonomiske tyngde og politiske indflydelse i spil, så vi kan styrke EU's handleevne – for EU er Danmarks vigtigste udenrigspolitiske platform.

EU skal gå forrest i værdikampen på den globale scene

EU er helt afgørende i den globale værdikamp og for vores fælles tryghed og velstand. Med sin økonomiske og politiske styrke både kan og skal EU føre an i kampen for demokrati, menneskerettigheder, klimaet, bæredygtig udvikling og ordentlige arbejdsvilkår.

EU skal være en klimaunion med global slagkraft

EU startede som en Kul- og Ståluunion. Nu skal EU være en Klimaunion. Og Danmark skal gå foran i kampen for en socialt retfærdig og grøn omstilling. For hvis ikke vi går forrest i Europa og leverer på et massivt folkeligt ønske om en grønnere fremtid for vores børn, risikerer vi, at klimakrisen også udvikler sig til en demokratikrise. Både i Europa og globalt. Derfor vil vi gennem alliancedannelse med progressive EU-lande skubbe på for, at vi i EU i højere grad bruger vores politiske engagement, vores evne til at sætte høje standarder og vores udviklingsbistand som platform for at hæve de globale klimaambitioner.

EU skal tage større sikkerhedspolitisk ansvar med fokus på Europas nær-områder og de nye truslers

Danmark støtter udviklingen af et europæisk strategisk kompas. Det skal sætte kursen for et EU, der kan tage et endnu større sikkerhedspolitisk ansvar. For vi har brug for et stærkere EU, der kan løfte mere i nærområderne. Ikke mindst når det kommer til at håndtere de nye trusler, hvor EU har særlige kompetencer i modsvaret på hybridangreb, fjendtlig cyberaktivitet og spionage. Og vi skal arbejde for at styrke EU's partnerskaber, så vi sikrer komplementaritet mellem fx NATO og EU gennem styrket politisk dialog mellem de to organisationer.

EU skal kunne mere selv

Vi vil arbejde for at mindske EU's afhængighed af tredjelande inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Vi skal mere aktivt bruge EU's økonomiske vægt og vores høje europæiske standarder for at præge en bæredygtig og fair udvikling og sikre global indflydelse.

EU i front for fair og bæredygtig handelspolitik

Som den største handelspartner for cirka 74 tredjelande er EU en handelspolitisk stormagt.⁽⁶⁾ Vi arbejder for, at EU's handelsaftaler skal fremme europæiske standarder og værdier, sikre ordentlige vilkår for arbejdstagere og være løftestang for grøn omstilling.

Danmarks og EU's modstandsdygtighed

Regeringen vil presse på for, at Danmark sammen med EU styrker sin modstandsdygtighed og forsyningssikkerhed i en tid med økonomiske og geopolitiske forskydninger og stigende global konkurrence om verdens knappe ressourcer og råstoffer.

Vi vil sikre mere robuste forsyningskæder

Vi vil arbejde for at mindske EU's afhængighed af tredjelande inden for samfundskritiske sektorer og teknologier. Det kræver, at vi skal diversificere forsyningskæderne for at gøre dem mere robuste. Det gør vi bl.a. ved målrettet at presse på for nye markedsåbninger. Vi skal ikke være afhængige af enkelte lande, men skal kunne trække på en bredere vifte af troværdige partnere – både i EU og resten af verden. Manglen på værnemidler under pandemien og de stigende energipriser i Europa har tydeliggjort sårbarheder i EU's forsyningskæder på kritiske områder. Samtidig skal vi sikre en balance, så indsatserne ikke fører til protektionisme og et EU lukket om sig selv. For det vil skade dansk eksport og gå ud over danske jobs og velfærd og underminere vores strategiske interesser.

Vi vil også styrke samarbejdet i EU og Norden om at fremme cirkulær økonomi og genanvendelse af råstoffer og derved mindske risikoen for afhængighedsforhold til tredjelande.

Vi skal styrke EU's egne kapaciteter inden for strategisk vigtige teknologier

Vi skal styrke vores langsigtede konkurrenceevne inden for strategisk vigtige teknologier i forhold til grøn og digital omstilling. Områder, hvor der i EU er en stigende erkendelse af, at vi skal stå stærkere globalt for at værne om vores tryghed og fremtidens arbejdspladser. Vi vil også udvikle samarbejdet med ligesindede lande, som det fx er tilfældet med USA i Trade and Technology Council (TTC).

Global sundhedssikkerhed og pandemiberedskab

COVID-19-pandemien har haft store konsekvenser for økonomier, sundhed og samfund verden over. Det globale pandemiberedskab var ikke tilstrækkeligt. Derfor vil vi styrke den globale sundhedssikkerhed og pandemirespons. Vi vil aktivt støtte udarbejdelsen af en global pandemiaftale og styrke Verdenssundhedsorganisationen, WHO.

Vi vil styrke Danmarks, EU's og den globale pandemirespons

Vi vil arbejde for, at vi sammen med EU markant styrker beredskabet mod grænseoverskridende sundhedstrusler som mutationer og nye vira. Vi må erkende, at Europa ikke var godt nok forberedt, da krisen ramte. EU er derfor i gang med at etablere en ny myndighed (HERA), der skal sikre en bedre og hurtigere respons på den næste pandemi. Og vi skal styrke det strategiske samarbejde om vaccineproduktion – både i EU, men også med globale partnere, som har styrkepositioner og særlige kompetencer. Derfor vil regeringen også etablere bilaterale strategiske vaccinepartnerskaber med udvalgte samarbejdspartnere. Ikke som en modsætning til EU-samarbejdet, men som et vigtigt supplement.